



Overhalla kommune

– positiv, frisk og framsynt

Saksmappe: 2020/2091

Saksbehandler:

Åse Ferstad

Saksframlegg

Høring - Regional plan for arealbruk i Trøndelag

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	58/21	16.09.2021
Kommunestyre	52/21	23.09.2021

Kommunedirektørens innstilling:

Overhalla kommune gir følgende høringsuttalelse til Regional plan for arealbruk i Trøndelag.

- *Vil planen bli et nyttig verktøy for kommunene sin arealplanlegging og –forvaltning?*

Høringsuttalelse:

Som veileder vil den fungere greit, da en har samlet aktuell informasjon om ulike tema som er relevant i kommunens planarbeid. Regional plan for arealbruk (RPA) vil imidlertid bli et tilleggsdokument som kommunen må forholde seg til. Det er derfor viktig at en regional plan for arealbruk primært har klare mål og føringer for fylkes- og kommuneoverskridende utbyggingstiltak som er arealkrevende, eksempelvis vindkraft-, vannkraft-, næring-, og samferdselstiltak. En RPA som er omforent av samtlige kommuner i fylket vil bli et nyttig verktøy.

- *Vil planen bli et nyttig verktøy for andre myndigheter for oppfølging mot kommunene, og ivaretar retningslinjene nasjonale krav, retningslinjer og forventninger til arealplanlegging og -forvaltning innenfor egen sektor?*

Høringsuttalelse:

Ingen uttalelse, da dette må besvares av andre enn kommunen.

- *RPA gjelder hele Trøndelag. Arealutfordringene og mulighetene er ulike både mellom kommuner og internt i kommunene i Trøndelag. Ivaretar innholdet i planen og retningslinjene både hele Trøndelag og disse ulikhetene?*

Høringsuttalelse:

RPA vurderes til å ha et relevant innhold og omtaler de fleste temaer som har betydning for kommunens arealpolitikk. Det er imidlertid viktig at mulighetsrommet for en differensiert regional forvaltning er tydelig i retningslinjene, og da spesielt for de kommunene som ikke opplever et spesielt stort utbyggingspress innen, for eksempel nærings-, fritids-, og boligutbygging.

- *Det er knyttet både krav, retningslinjer og forventninger fra nasjonale og regionale myndigheter til kommunene sin arealplanlegging og -forvaltning. Vil retningslinjene i RPA bidra til å gi kommunene forutsigbarhet og lokalt handlingsrom?*

Høringsuttalelse:

Det er valgt å gi retningslinjer og ikke bestemmelser til RPA. Retningslinjene signaliserer hvilke forventninger som settes til kommunens arealplanlegging. Både «skal» og «bør» er brukt og dette forklares med at retningslinjer med «skal» er et uttrykk for tydelige regionalpolitiske forventninger på tvers av kommunene, samt at noen kan være uttrykk for lovkrav og tydelige nasjonale retningslinjer. «Bør»-retningslinjene uttrykker større mulighet og behov for differensiering og avveining mellom ulike hensyn, for eksempel mellom by og distrikt og mellom fag-/myndighetsområde.

I RPAs Kap. 2 Innledning står det at retningslinjene ikke er bestemmelser med juridisk bindende virkning, men kan likevel danne grunnlag for innsigelse i konfliktsaker, der konsekvensene av et foreslått planforslag går på bekostning av nasjonale eller vesentlige regionale interesser. En eventuell innsigelse vil bero på en helhetlig vurdering av hvordan det aktuelle planarbeidet ivaretar de ulike samfunnsinteressene som blir berørt. Innsigelse fremmes bare der dialog med kommunen ikke har ført fram.

Retningslinjene i seg selv vil bidra til å gi kommunene forutsigbarhet, men det blir vanskelig å forholde seg til retningslinjer som kan danne grunnlag for en innsigelse. En innsigelsesgrunn bør være hjemlet i en regional planbestemmelse og ikke i en retningslinje. Kommunens handlingsrom innenfor RPA vil i stor grad knytte seg til «bør»-retningslinjer. Om RPA vil gi lokalt handlingsrom innenfor arealplanleggingen er vanskelig å si noe om, da dette vil i stor grad være avhengig av hvilken praktisering og forvaltning fagmyndighetene legger seg på i dialogen med kommunene.

- *Opplever dere retningslinjene som relevante og forståelige?*

Høringsuttalelse:

RPAs 16 mål, 29 hovedretningslinjer og 84 underretningslinjer vil gi føringer for kommunens areal og -forvaltning. Det anbefales å vurdere om antall mål og retningslinjer kan reduseres, spesielt innenfor de områder/temaer som kommunen allerede må forholde seg til i gjeldende lover, forskrifter og statlige retningslinjer.

- *Hvilke satsinger med tiltak og aktiviteter mener dere bør inn i handlingsprogrammet for at vi sammen kan nå mål i planen?*

Høringsuttalelse:

Som utgangspunkt for innspill til handlingsprogram 2021-2024, er det med bakgrunn i RPAs delkapitler beskrevet noen foreløpige tanker og eksempler om mulige tiltak.

På generelt grunnlag må handlingsplanen i stor grad omhandle og prioritere tiltak og aktiviteter som fylkeskommunen erfaringsvis ser/har sett behov for. Kommunene i Trøndelag er ulike, men alle har et felles ansvar for å føre en arealpolitikk som bidrar til at en får en bærekraftig samfunnsutvikling i fylket.

Hjemmel for vedtaket er:

Behandling i Formannskapet - 16.09.2021

Behandlet.

Votering:

Det ble stemt over saken som ble enstemmig vedtatt.

Innstilling i Formannskapet - 16.09.2021, enst.:

Kommunedirektørens forslag til vedtak vedtas.

Behandling i Kommunestyre - 23.09.2021

Behandlet.

SP v/Siv Åse Strømhylden fremsatte følgende tilleggspunkt:

Tillegg kulepunkt 4 etter «(...) og mellom fag-/myndighetsområde.»:

«En overordnet retning og mål om sentralisering, også intern i kommunene, vil gjøre det svært krevende å opprettholde befolkningen i distriktskommunene. Spredt boligbygging må fortsatt være en mulighet og et satsningsområde, hvis det skal bo folk og potensiale for verdiskapning skal utnyttes i hele Trøndelag.»

Votering:

Det ble først stemt over formannskapetets forslag som ble enstemmig vedtatt. Deretter ble det stemt over SP v/Siv Åse Strømhylden sitt tilleggsforslag som ble vedtatt med 20 mot 1 stemme (Knut Haga – SV).

Vedtak i Kommunestyre - 23.09.2021, mot 1 stemme:

Formannskapetets forslag til vedtak vedtas:

Overhalla kommune gir følgende høringsuttalelse til Regional plan for arealbruk i Trøndelag.

- *Vil planen bli et nyttig verktøy for kommunene sin arealplanlegging og –forvaltning?*

Høringsuttalelse:

Som veileder vil den fungere greit, da en har samlet aktuell informasjon om ulike tema som er relevant i kommunens planarbeid. Regional plan for arealbruk (RPA) vil imidlertid bli et tilleggsdokument som kommunen må forholde seg til. Det er derfor viktig at en regional plan for arealbruk primært har klare mål og føringer for fylkes- og kommuneoverskridende utbyggingstiltak som er arealkrevende, eksempelvis vindkraft-, vannkraft-, næring-, og samferdselstiltak. En RPA som er omforent av samtlige kommuner i fylket vil bli et nyttig verktøy.

- *Vil planen bli et nyttig verktøy for andre myndigheter for oppfølging mot kommunene, og ivaretar retningslinjene nasjonale krav, retningslinjer og forventninger til arealplanlegging og -forvaltning innenfor egen sektor?*

Høringsuttalelse:

Ingen uttalelse, da dette må besvares av andre enn kommunen.

- *RPA gjelder hele Trøndelag. Arealutfordringene og mulighetene er ulike både mellom kommuner og internt i kommunene i Trøndelag. Ivaretar innholdet i planen og retningslinjene både hele Trøndelag og disse ulikhetene?*

Høringsuttalelse:

RPA vurderes til å ha et relevant innhold og omtaler de fleste temaer som har betydning for kommunens arealpolitikk. Det er imidlertid viktig at mulighetsrommet for en differensiert regional forvaltning er tydelig i retningslinjene, og da spesielt for de kommunene som ikke opplever et spesielt stort utbyggingspress innen, for eksempel nærings-, fritids-, og boligutbygging.

- *Det er knyttet både krav, retningslinjer og forventninger fra nasjonale og regionale myndigheter til kommunene sin arealplanlegging og -forvaltning. Vil retningslinjene i RPA bidra til å gi kommunene forutsigbarhet og lokalt handlingsrom?*

Høringsuttalelse:

Det er valgt å gi retningslinjer og ikke bestemmelser til RPA. Retningslinjene signaliserer hvilke forventninger som settes til kommunens arealplanlegging. Både «skal» og «bør» er brukt og dette forklares med at retningslinjer med «skal» er et uttrykk for tydelige regionalpolitiske forventninger på tvers av kommunene, samt at noen kan være uttrykk for lovkrav og tydelige nasjonale retningslinjer. «Bør»-retningslinjene uttrykker større mulighet og behov for differensiering og avveining mellom ulike hensyn, for eksempel mellom by og distrikt og mellom fag-/myndighetsområde. «En overordnet retning og mål om sentralisering, også intern i kommunene, vil gjøre det svært krevende å opprettholde befolkningen i distriktskommunene. Spredt boligbygging må fortsatt være en mulighet og et satsningsområde, hvis det skal bo folk og potensiale for verdiskapning skal utnyttes i hele Trøndelag.»

I RPAs Kap. 2 Innledning står det at retningslinjene ikke er bestemmelser med juridisk bindende virkning, men kan likevel danne grunnlag for innsigelse i konfliktsaker, der konsekvensene av et foreslått planforslag går på bekostning av nasjonale eller vesentlige regionale interesser. En eventuell innsigelse vil bero på en helhetlig vurdering av hvordan det aktuelle planarbeidet ivaretar de ulike samfunnsinteressene som blir berørt. Innsigelse fremmes bare der dialog med kommunen ikke har ført fram.

Retningslinjene i seg selv vil bidra til å gi kommunene forutsigbarhet, men det blir vanskelig å forholde seg til retningslinjer som kan danne grunnlag for en innsigelse. En innsigelsesgrunn bør være hjemlet i en regional planbestemmelse og ikke i en retningslinje. Kommunens handlingsrom innenfor RPA vil i stor grad knytte seg til «bør»-retningslinjer. Om RPA vil gi lokalt handlingsrom innenfor arealplanleggingen er vanskelig å si noe om, da dette vil i stor grad være avhengig av hvilken praktisering og forvaltning fagmyndighetene legger seg på i dialogen med kommunene.

- *Opplever dere retningslinjene som relevante og forståelige?*

Høringsuttalelse:

RPA 16 mål, 29 hovedretningslinjer og 84 underretningslinjer vil gi føringer for kommunens areal og –forvaltning. Det anbefales å vurdere om antall mål og retningslinjer kan reduseres, spesielt innenfor de områder/temaer som kommunen allerede må forholde seg til i gjeldende lover, forskrifter og statlige retningslinjer.

- *Hvilke satsinger med tiltak og aktiviteter mener dere bør inn i handlingsprogrammet for at vi sammen kan nå mål i planen?*

Høringsuttalelse:

Som utgangspunkt for innspill til handlingsprogram 2021-2024, er det med bakgrunn i RPAs delkapitler beskrevet noen foreløpige tanker og eksempler om mulige tiltak.

På generelt grunnlag må handlingsplanen i stor grad omhandle og prioritere tiltak og aktiviteter som fylkeskommunen erfaringsvis ser/har sett behov for. Kommunene i Trøndelag er ulike, men alle har et felles ansvar for å føre en arealpolitikk som bidrar til at en får en bærekraftig samfunnsutvikling i fylket.

Dokumenter i saken

1. [Høringsutkast – Regional plan for arealbruk 2021-2030. Bærekraftig og stedstilpasset arealpolitikk i Trøndelag](#)
2. [Høringsutkast – Handlingsprogram 2021-2024. Disposisjon som utgangspunkt for innspill](#)

Saksopplysninger

Trøndelag fylkeskommune har oversendt høringsutkast til Regional plan for arealbruk 2021-2030 (RPA), samt en disposisjon til Handlingsprogram 2021-2024.

Kommunen har etter søknad fått forlenget høringsfristen fra 1.9.21 til 28.9.21.

Høringsutkastet bygger på rammene gitt i vedtatt planprogram, fastsatt av Trøndelag fylkesting i april 2019.

Målene i RPA er mål for samfunnsutviklingen i Trøndelag og bygger på målene i [Trøndelagsplanen](#) og andre relevante regionale og nasjonale mål og strategier av betydning for arealbruk.

RPA vil erstatte Regional plan for arealbruk i Nord-Trøndelag (2013) og Regional strategi for arealbruk i Sør-Trøndelag (2014).

RPA angir mål og retningslinjer for å oppnå bærekraftig arealbruk fram mot 2030 og skal vurderes rullert hvert fjerde år, mens handlingsprogrammet har en fireårig horisont. Behov for revidering av handlingsprogrammet skal vurderes årlig og vedtas av fylkestinget.

Etter at RPA med handlingsprogram er vedtatt (planlagt vedtak i fylkestinget, desember -21), vil planen bli lagt til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig virksomhet i Trøndelag, jf. Plan- og bygningslovens § 8-2.

Trøndelag fylkeskommune ønsker spesielt tilbakemelding på hvordan kommunens interesser blir berørt av RPA. I tillegg mottas gjerne innspill til mulige satsinger med tiltak og aktiviteter i handlingsprogrammet og hvordan kommunen i fellesskap kan bidra til å nå mål i planen.

- Vil planen bli et nyttig verktøy for kommunene sin arealplanlegging og –forvaltning?
- Vil planen bli et nyttig verktøy for andre myndigheter for oppfølging mot kommunene, og ivaretar retningslinjene nasjonale krav, retningslinjer og forventninger til arealplanlegging og -forvaltning innenfor egen sektor?
- RPA gjelder hele Trøndelag. Arealutfordringene og mulighetene er ulike både mellom kommuner og internt i kommunene i Trøndelag. Ivaretar innholdet i planen og retningslinjene både hele Trøndelag og disse ulikhetene?
- Det er knyttet både krav, retningslinjer og forventninger fra nasjonale og regionale myndigheter til kommunene sin arealplanlegging og -forvaltning. Vil retningslinjene i RPA bidra til å gi kommunene forutsigbarhet og lokalt handlingsrom?
- Opplever dere retningslinjene som relevante og forståelige?
- Hvilke satsinger med tiltak og aktiviteter mener dere bør inn i handlingsprogrammet for at vi sammen kan nå mål i planen?

RPA skal være et dokument til støtte for kommunene i sitt planarbeid. Planen skal være et redskap for god samfunnsutvikling på tvers av kommunegrenser og peke på en retning for utviklingen av Trøndelag fram mot 2030.

Kommuner, fylkeskommune og staten skal legge RPA til grunn for behandling av arealplaner, byggesaker og andre arealrelaterte beslutninger. RPA oppfordrer til gode avveinger der det tas hensyn til både det økologiske, sosiale og økonomiske bærekraftperspektivet. Det er lagt vekt på at dokumentet skal fungere både som et oppslagsverktøy, og som en utfyllende veileder.

Retningslinjene er ikke bestemmelser med juridisk bindende virkning, men kan likevel danne grunnlag for innsigelse i konfliktsaker, der konsekvensene av et foreslått planforslag går på bekostning av nasjonale eller vesentlige regionale interesser. Ordlyden *skal* eller *bør* angir hvor sterk føring som ligger i retningslinjen. En eventuell innsigelse vil bero på en helhetlig vurdering av hvordan det aktuelle planarbeidet ivaretar de ulike samfunnsinteressene som blir berørt. Innsigelse fremmes bare der dialog med kommunen ikke har ført fram.

Kap. 2 pkt. 2.2.1 har beskrevet og listet opp 5 gode grunner for RPA;

- **Bidra til at Trøndelag når bærekraftmålene**
Bærekraftmålene har høy prioritet i Trøndelag og arealpolitikken er et av de mest virkningsfulle virkemidlene for å oppnå endring. Kommunene har det primære ansvaret for arealplanleggingen. Tydelige føringer i RPA skal støtte kommunenes arbeid med en mer bærekraftig samfunnsutvikling.
- **Være et kunnskapsgrunnlag og en veileder for kommunen**
RPA med tilhørende kunnskapsgrunnlag sammenstiller relevant kunnskap og anbefalinger og skal med det fungere som et hjelpemiddel og oppslagsverk for kommunene og andre aktører i deres areal- og samfunnsplanlegging.
- **Gi kommunalt handlingsrom og økt forutsigbarhet**
Statlige og regionale sektormyndigheter skal bistå og veilede kommunene og påse at nasjonale føringer og regionale planer blir fulgt opp. Myndighetene har innsigelsesrett dersom kommunenes arealplaner er i strid med disse. RPA skal tydeliggjøre viktige felles prioriteringer for arealpolitikken i Trøndelag. Dette skal gi kommunene større handlingsrom og mer forutsigbarhet enn om kun nasjonale føringer skal gjelde.
- **Sikre gode løsninger på tvers av kommunegrenser**
Kommunegrenser er ikke alltid hensiktsmessige grenser for samfunns- og arealplanlegging. Utbygging av store infrastrukturanlegg, lokalisering av næringsarealer på land og i sjø, bolig- og transportplanlegging og reindriftsforvaltning er eksempler på tema som krever samordning på tvers av kommunegrenser.
- **Bidra til økt samhandling**
RPA vil gjennom sitt handlingsprogram danne grunnlag for partnerskap og samarbeidsavtaler for å sikre gjennomføring.

Klimaomstilling og folkehelse er gjennomgående tema i planen, men er spesifikt omtalt i Kap. 3.

Under hvert av de to hovedkapitlene; Kap. 4 *Attraktive byer og livskraftige distrikter* og Kap. 5 *Naturbasert næringsutvikling*, er det flere delkapitler på ulike tema. Hvert tema/delkapittel er bygd opp med mål, hovedretningslinjer med underretningslinjer og utdypende og veiledende tekst.

I planens sammendrag er det gjort en sammenstilling av mål og retningslinjer i Kap. 4 og 5. Retningslinjene i sammenstillingen er ikke utfyllende og gjengir heller ikke eventuelle målkonflikter. Utvidet beskrivelse av og veiledning til retningslinjene finnes i delkapitlene.

4.1 I 2030 ER SAMSPILLET MELLOM STERKE REGIONSENTRER, LIVSKRAFTIGE LOKALSENTRER OG LEVENDE BYGDER DRIVKRAFTEN BAK EN BALANSERT UTVIKLING I TRØNDELAG

R1 Fremtidig vekst bør i all hovedsak styres til regionsenter og lokalsenter.

4.2 I 2030 HAR TRØNDELAG EN BÆREKRAFTIG AREAL- OG TRANSPORTSTRUKTUR

R2 Senter på alle nivå bør utvikles kompakt i tråd med prinsippet om «5 og 10 minutters-byen».

R3 Kommunene bør utvikle sammenhengende og attraktive nett for gående og syklende i regionsenter og lokalsenter.

R4 Utvikling av funksjonelle og attraktive knutepunkt skal bidra til at flere reiser kollektivt.

4.3 I 2030 HAR INNBYGGERNE I TRØNDELAG ATTRAKTIVE OG HELSEFREMMEDE BO- OG NÆRMILJØ

R5 Ny boligbebyggelse skal i all hovedsak lokaliseres i eller nært regionsenter og lokalsenter, fortrinnsvis som tettere utbygging i gangavstand fra sentrum/ kollektivknutepunkt.

R6 I tilknytning til bosted skal det være mulighet til uteopphold og fysisk aktivitet.

I 2030 ER SENTRUMSOMRÅDENE GÅVENNLIGE MED GODE MØTEPLASSER OG VARIERTE TJENESTETILBUD

R7 Sentrums utstrekning bør være så kompakt som mulig, tilpasset innbyggertall og omfang av sentrumsfunksjoner.

R8 Kommuneplanens arealdel skal være styrende verktøy for handelslokalisering.

4.5 I 2030 ER REGIONALE NÆRINGSAREAL LOKALISERET OG TILRETTELAGT FOR RESURSEFFEKTIV TRANSPORT OG SIRKULÆRØKONOMI

R9 Lokalisering av regionale næringsareal bør være i tråd med ABC-prinsippet.

R10 Fortetting og omstrukturering av næringsareal bør være vurdert før det settes av nye arealer.

4.6 I 2030 ER JORDBRUKSAREALET I TRØNDELAG OPPRETTHOLDT DYRKA OG DYRKBARE JORDA OG ANDRE VERDIFULLE NATUROMRÅDER I TRØNDELAG OPPRETTHOLDT

R11 Kommuneplanens arealdel skal avklare hvordan byvekst og utbygging kan skje samtidig som fremtidig matproduksjon sikres gjennom ivaretagelse av jordressursene.

R12 Før eventuell omdisponering av dyrka og dyrkbar jord skal alternativer vurderes.

4.7 I 2030 HAR TRØNDELAG ET MANGFOLD AV GODT BEVARTE KULTURMILJØER

R13 Kulturmiljøene bør forvaltes som ressurser i areal- og miljøforvaltningen.

4.8 I 2030 ER VERDIFULLE NATUR- OG FRILUFTSOMRÅDER SIKRET OG TILRETTELAGT FOR ØNSKET BRUK

R14 Virkninger for naturmangfold skal vurderes ut fra den samlede belastning.

R15 Kommunene bør kartlegge sine friluftsområder og bruke kartleggingen aktivt.

4.9 I 2030 HAR ALLE DELER AV TRØNDELAG ET GODT VANNMILJØ OG SIKKER TILGANG PÅ DRILLEVANN

R16 Nedslagsfelt for drikkevannskilder skal sikres som hensynsone eller bestemmelse i kommuneplanens arealdel.

5.1	I 2030 HAR TRØNDELAG EN BÆREKRAFTIG PRODUKSJON AV MAT OG BIORÅSTOFF
R17	Kommunene skal i kommuneplanen gi arealstrategiske føringer for LNFR-områdene.
R18	Primærnæringene må tilpasse seg klimaendringer i sin arealbruk og øke opptak og lagring av karbon i vekster og jordsmonn.
5.2	I 2030 ER BEITERESSURSENE FOR DEN SØRSAMISKE REINDRIFTA IVARETATT
R19	Kommuner med reindriftsarealer skal omtale og ha en strategi for reindrifta i kommuneplanen.
R20	Arealbruk som har negative konsekvenser for viktige reinbeiteområder skal unngås.
5.3	I 2030 ER VIKTIGE MINERALFOREKOMSTER SIKRET FOR MULIG UTVINNING OG FOREKOMSTENE SOM TAS UT BLIR FORVALTET BÆREKRAFTIG
R21	Mineralressurser og uttaksområder som har egenskaper som egner seg til for byggeråstoff skal sikres i kommunenes arealplaner.
R22	Sirkulærøkonomi skal legges til grunn ved massehåndtering.
5.4	I 2030 STYRKER FRITIDSBOLIGER OG NATURBASERT REISELIV KOMMUNENE UTEN Å FØRRINGE NATURVERDIENE NÆRINGENE BYGGER PÅ
R23	Nye fritidsboliger skal fortrinnsvis lokaliseres i tilknytning til eller som fortetting av eksisterende byggeområder.
R24	Kommuner med turisme i sårbare områder skal gjennom kommuneplanen sikre en bærekraftig besøksforvaltning.
5.5	I 2030 BLIR STRANDSONEN FORVALTET MED SÆRLIG HENSYN TIL NATUR- OG KULTURMILJØ, FRILUFTSLIV OG ANDRE ALLMENNE HENSYN
R25	Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen skal legges til grunn for forvaltningen av strandsonen i Trøndelag, men med regionale og lokale tilpasninger.
R26	Kommunal oversiktsplanlegging skal tydeliggjøre langsiktige strategier for bruk og bevaring av strandsonen.
5.6	I 2030 HAR TRØNDELAG STERKE OG BÆREKRAFTIGE MARINE NÆRINGER
R27	Arealplanlegging i sjøområdene skal sikre tilstrekkelige sjøarealer til den forventede veksten i havbruksnæringa.
5.7	I 2030 HAR HELE TRØNDELAG TILSTREKkelig OG SIKKER FORNYBAR ENERGIFORSYNING
R28	Det skal legges til rette for å økt tilgang på fornybar energi.
R29	Energieffektivisering skal bidra til å redusere etterspørselen etter nye arealer til energiproduksjon.

Oversendt forslag til Handlingsprogram 2021 – 2024 *Del av regional plan for arealbruk 2021-2030*, er ment som en disposisjon for innspill. De tiltakene som er omtalt er kun tatt inn som eksempler for å konkretisere hva som kan være aktuelt.

Det er opplistet 16 mulige tiltak med utgangspunkt i delkapitlene i RPA. Disse er; - Senterstruktur, - Areal og transport, -Bolig og levevilkår, -Sentrumsutvikling og lokalisering av handel, -Regionale næringsarealer, -Jordvern, -Kulturmiljø, -Naturmangfold og friluftsområder, -Vannforvaltning og drikkevann, -Jordbruk og skogbruk, -Reindrift, Mineraler, byggeråstoff og massehåndtering, - Fritidsboliger og reiseliv, -Strandsoneforvaltning, -Sjøområdene, og –Energiproduksjon og nett.

Av disse temaene er det under utarbeidelsen en egen regional plan for; -Kulturmiljø, og -Vannforvaltning og drikkevann. Planene har innhold som berører arealbruk. Innhold og føringer i de regionale planene er samordnet og det refereres til annen plan der det er overlapp for å unngå gjentakelser.

Vurdering

Forslag til Regional plan for arealbruk 2021-2030 (RPA) er blitt et stort plandokument på rundt 100 sider. De to hovedkapitlene 4 og 5 omfatter 16 mål, 29 hovedretningslinjer og 84 underretningslinjer, og er understøttet av aktuelle temaer som bidrar til å gi utfyllende informasjon.

Det kan være delte meninger om en trenger en RPA som legger ytterligere føringer for kommunens arealplanlegging. Kommunene i Trøndelag har ulike forutsetninger og muligheter, og vil ha behov for å ha en differensiert tilnærming til sin arealplanlegging innenfor det eksisterende lovverket og nasjonale føringer.

RPA oppfattes imidlertid som godt oppbygd og gir informasjon om både status, ønsket retning med mere. Sett opp mot at plandokumentet skal fungere både som et oppslagsverktøy og som en utfyllende veileder, kan det forsvares at en del tekst omhandler tema/forhold som ikke styres gjennom plan- og bygningsloven, men annet lovverk og nasjonale retningslinjer.

Som nevnt under saksopplysningene ønsker fylkeskommunen spesielt en tilbakemelding på hvordan kommunens interesser blir berørt av RPA.

- *Vil planen bli et nyttig verktøy for kommunene sin arealplanlegging og -forvaltning?*

Høringsuttalelse:

Som veileder vil den fungere greit, da en har samlet aktuell informasjon om ulike tema som er relevant i kommunens planarbeid. RPA vil imidlertid bli et tilleggsdokument som kommunen må forholde seg til. Det er derfor viktig at en regional plan for arealbruk primært har klare mål og føringer for fylkes- og kommuneoverskridende utbyggingstiltak som er arealkrevende, eksempelvis vindkraft-, vannkraft-, næring-, og samferdselstiltak. En RPA som er omforent av samtlige kommuner i fylket vil bli et nyttig verktøy.

- *Vil planen bli et nyttig verktøy for andre myndigheter for oppfølging mot kommunene, og ivaretar retningslinjene nasjonale krav, retningslinjer og forventninger til arealplanlegging og -forvaltning innenfor egen sektor?*

Høringsuttalelse:

Ingen uttalelse, da dette må besvares av andre enn kommunen.

- *RPA gjelder hele Trøndelag. Arealutfordringene og mulighetene er ulike både mellom kommuner og internt i kommunene i Trøndelag. Ivaretar innholdet i planen og retningslinjene både hele Trøndelag og disse ulikhetene?*

Høringsuttalelse:

RPA vurderes til å ha et relevant innhold og omtaler de fleste temaer som har betydning for kommunens arealpolitikk. Det er imidlertid viktig at mulighetsrommet for en differensiert regional forvaltning er tydelig i retningslinjene, og da spesielt for de kommunene som ikke opplever et spesielt stort utbyggingspress innenfor for eksempel nærings-, fritids-, og boligutbygging.

- *Det er knyttet både krav, retningslinjer og forventninger fra nasjonale og regionale myndigheter til kommunene sin arealplanlegging og -forvaltning. Vil retningslinjene i RPA bidra til å gi kommunene forutsigbarhet og lokalt handlingsrom?*

Høringsuttalelse:

Det er valgt å gi retningslinjer og ikke bestemmelser til RPA. Retningslinjene signaliserer hvilken forventninger som settes til kommunens arealplanlegging. Både «skal» og «bør» er brukt og dette forklares med at retningslinjer med «skal» er et uttrykk for tydelige regionalpolitiske forventninger på tvers av kommunene, samt at noen kan være uttrykk for lovkrav og tydelige nasjonale retningslinjer. «Bør»-retningslinjene uttrykker større mulighet og behov for differensiering og avveininger mellom ulike hensyn, for eksempel mellom by og distrikt og mellom fag-/myndighetsområde.

I RPAs Kap. 2 Innledning står det at retningslinjene ikke er bestemmelser med juridisk bindende virkning, men kan likevel danne grunnlag for innsigelse i konfliktsaker, der konsekvensene av et foreslått planforslag går på bekostning av nasjonale eller vesentlige regionale interesser. En eventuell innsigelse vil bero på en helhetlig vurdering av hvordan det aktuelle planarbeidet ivaretar de ulike samfunnsinteressene som blir berørt. Innsigelse fremmes bare der dialog med kommunen ikke har ført fram.

Retningslinjene i seg selv vil bidra til å gi kommunene forutsigbarhet, men det blir vanskelig å forholde seg til retningslinjer som kan danne grunnlag for en innsigelse. En innsigelsesgrunn bør være hjemlet i en regional planbestemmelse og ikke i en retningslinje. Kommunens handlingsrom innenfor RPA vil i stor grad knytte seg til «bør»-retningslinjer. Om RPA vil gi lokalt handlingsrom innenfor arealplanleggingen er vanskelig å si noe om, da dette vil i stor grad være avhengig av hvilken praktisering og forvaltning fagmyndighetene legger seg på i dialogen med kommunene.

- *Opplever dere retningslinjene som relevante og forståelige?*

Høringsuttalelse:

RPAs 16 mål, 29 hovedretningslinjer og 84 underretningslinjer vil gi føringer for kommunens areal og –forvaltning. Det anbefales å vurdere om antall mål og retningslinjer kan reduseres, spesielt innenfor de områder/temaer som kommunen allerede må forholde seg til i gjeldende lover, forskrifter og statlige retningslinjer.

- *Hvilke satsinger med tiltak og aktiviteter mener dere bør inn i handlingsprogrammet for at vi sammen kan nå mål i planen?*

Høringsuttalelse:

Som utgangspunkt for innspill til handlingsprogram 2021-2024, er det med bakgrunn i RPAs delkapitler beskrevet noen foreløpige tanker og eksempler om mulige tiltak.

På generelt grunnlag må handlingsplanen i stor grad omhandle og prioritere tiltak og aktiviteter som fylkeskommunen erfaringsvis ser/har sett behov for. Kommunene i Trøndelag er ulike, men alle har et felles ansvar for å føre en arealpolitikk som bidrar til at en får en bærekraftig samfunnsutvikling i fylket.